

hiều măng quá, làm ảnh hưởng đến năng suất và chất lượng của rừng.

Nguồn: Sách Kỹ thuật trồng cây đặc sản hiệu quả kinh tế cao, NXB Lao động – Xã hội, tr. 34 – 40, 2002.

PHÒNG TRỊ SÂU ĐỤC THÂN HẠI MÍA

Sâu đục thân là một trong những loại sâu phổ biến và gây nhiều thiệt hại cho các vùng trồng mía. Thời gian qua, do mưa nhiều, nhiệt độ cao, các vùng nguyên liệu mía tập trung đã xuất hiện sâu đục thân gây hại, nhiều nơi đã ở mức độ báo động. Xin giới thiệu đặc điểm của sâu đục thân và cách phòng trừ.

Nước ta hiện có 70 loài sâu đục thân hại mía khác nhau, trong đó có 5 loài quan trọng nhất:

Sâu đục thân mình vàng:

Trong năm sâu phát sinh 7 - 8 đợt với vòng đời: trứng 4 - 6 ngày, sâu non 20 - 22 ngày, nhộng 9 - 10 ngày. Con trưởng thành là bướm nhỏ hoạt động vào đêm. Bướm cái đẻ trứng thành từng cụm hoặc ổ dưới phiến lá hoặc bẹ lá. Bình quân mỗi con bướm cái đẻ 173 trứng. Sâu non nở ra rất hoạt bát, gây hại chủ yếu thời kỳ mía mầm bằng cách đục vào mầm ở dưới mặt đất, cắn đứt đỉnh sinh trưởng làm nẩy bị héo và chết.

Sâu đục thân mình hồng (thường gọi là bướm cú mèo):

Trong năm sâu phát sinh 5 - 6 đợt với vòng đời: trứng 5 - 6 ngày, sâu non 20 - 30 ngày, nhộng 8 - 10 ngày, trưởng thành 5 - 6 ngày; mùa đông có vòng đời

dài hơn mùa hè. Con trưởng thành là loài bướm có kích thước nhỏ, hình dạng giống con cú mèo. Mỗi con cái đẻ khoảng 300 trứng. Sâu non nở ra phá hại mía mầm là chính. Khi mới nở chúng tập trung và gặm bên trong lá, khi 2 - 3 tuổi thì phân tán, từ bẹ lá đục vào ngọn và phá hại điểm sinh trưởng làm nẩy mía bị héo và chết khô.

Sâu đục thân mình trắng:

Trưởng thành là con bướm trắng nhỏ. Mỗi năm phát sinh 6 đợt với vòng đời: trứng 7 - 15 ngày, sâu non 31 - 61 ngày, nhộng 12 - 18 ngày, trưởng thành 3 - 13 ngày. Sâu non phá hại mía cây, đặc biệt là ở các đốt ngọn. Sâu non đục từ ngọn xuống, ăn điểm sinh trưởng làm cho ngọn mía bị héo, lá xung quanh ngọn xoà ra không bình thường, ở các mầm mắt mọc ra nhiều cành nhánh tạo thành hình ngọn chổi, làm giảm chữ lượng đường và chất lượng mía cây. Đôi khi sâu đục vào trong thân cây tạo thành những đường hầm thông từ đốt này sang đốt khác và đùn phân ra ngoài qua lỗ đục.

Sâu đục thân 4 vạch:

Mỗi năm phát sinh 6 đợt với vòng đời: trứng 5 - 7 ngày, sâu non 20 - 26 ngày, nhộng 7 - 12 ngày, trưởng thành 3 - 7 ngày. Trưởng thành là bướm nhỏ, hoạt động về đêm. Mỗi con cái đẻ từ 8 - 11 ổ, mỗi ổ khoảng 200 trứng. Sâu non cũng hại mầm nhưng hại mía cây là chính. Sâu non nở ra chui vào nách lá rồi đục vào thân tạo thành hang ngạch làm ảnh hưởng đến sự vận chuyển nhựa cây và làm mía dễ gãy ngang thân khi có gió to. Ngoài ra, các đường đục của sâu

cũng tạo điều kiện cho các loại nấm bệnh xâm nhập, phát triển và gây hại.

Sâu đục thân 5 vạch:

Sâu phát sinh 5 - 6 đợt trong năm với vòng đời: trứng 2 - 5 ngày, sâu non 18 - 35 ngày, nhộng 7 - 8 ngày, trưởng thành 4 - 6 ngày; mùa đông vòng đời dài hơn. Con cái đẻ thành từng ổ (250 - 300 quả /ổ). Sâu non nở ra là phân tán, thường nhả tơ đu đưa rồi nhờ gió chuyển sang những cây, lân cận. Sâu non đục vào ăn rỗng ruột, làm ảnh hưởng đến năng suất và hàm lượng đường. Sâu chủ yếu phá hại ở thời kỳ mía vươn lóng, đặc biệt là thường gây hại nặng trên các ruộng mía trồng vụ thu đông.

Biện pháp phòng trừ:

Để phòng trừ một cách có hiệu quả các loại sâu đục thân hại mía cần áp dụng các biện pháp tổng hợp sau:

- Chọn trồng các giống mía có khả năng chống chịu sâu bệnh.

- Bóc bớt bẹ lá già, làm sạch cỏ cho vườn thông thoáng, ít hấp dẫn bướm đẻ trứng. Ngắt hết các ổ trứng, ngọn héo. Sau vụ thu hoạch nên dọn sạch và đốt các tàn dư còn lại của cây mía trên ruộng để tiêu diệt hết các ổ trứng, sâu và nhộng, tránh lây lan cho vụ sau.

- Sử dụng thuốc trừ sâu: dùng các loại thuốc trừ sâu dạng hạt như Basudin 10G, Diazinon 10H, Diaphos 10C, Gad nôi 4C, Vicab 4H, Padan 4H... với lượng 20-30kg/ha, rải vào rãnh mía, lấp đất mỏng rồi đặt hom giống hoặc rải vào luống sát gốc mía rồi vun. Khi sâu non phát sinh, dùng một trong các loại thuốc sau pha với nước để phun phòng trừ 2 - 3 lần từ khi mía bắt đầu mọc mầm tới khi

có 4 - 5 lóng với chu kỳ 15 - 20 ngày/lần: Padan 95SP, Supracide 40ND với lượng 0,8 kg/(lít)/ha hoặc Ofatox 400EC, Sumithion 50EC lượng 1 - 1,5 lít/ha. Theo kinh nghiệm của bà con trồng mía ở Hậu Lộc (Thanh Hoá), sau khi thu hoạch xong tiến hành dọn vệ sinh đồng ruộng, cày rạch hàng 2 bên gốc mía, kết hợp trộn phân hữu cơ với thuốc trừ sâu dạng hạt bón sát gốc và lấp đất trở lại cho hiệu quả phòng ngừa sâu đục thân trong 4 - 5 tháng đầu rất tốt. Các tháng tiếp theo cần theo dõi diễn biến phát sinh, phát triển của sâu để phun thuốc kịp thời ngay từ đầu, đặc biệt là diệt trưởng thành, trứng và sâu non mới nở sẽ cho hiệu quả cao. Chú ý không trộn các loại thuốc trừ sâu với phân hoá học khi bón thúc sẽ làm giảm hiệu lực của thuốc.

Nguồn: Báo Nông thôn ngày nay, số 25, ngày 19/6/2006

KỸ THUẬT NUÔI LƯƠN

1. Xây dựng ao nuôi

Nên chọn nơi có địa thế hơi cao, hướng về phía mặt trời, tránh gió bão, nguồn nước phong phú, chất nước tốt, có độ chênh nhất định để tháo nước. Hình dáng kích thước ao tùy theo qui mô nuôi mà quyết định, ao nhỏ có thể vài m², ao lớn 100 m², nhìn chung từ 10 - 20 m² là thích hợp, nước sâu 0,7 - 1 m, ao đất hoặc ao xi măng đều được, chỉ cần năm vững nguyên tắc phòng được lươn bò đi, dễ đánh bắt, lấy nước vào và tháo nước dễ. Có 2 kiểu ao nuôi lươn chủ yếu :